

РЕШЕНИЕ

№ 22617

гр. София, 01.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 76 състав, в
публично заседание на 04.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Панайотов

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **3776** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр/.

Образувано е по жалба на Министъра на регионалното развитие и благоустройството срещу Решение № 91 от 12.03.2025 г. на КЗД, постановено по преписка № 446/2015 г., Трети специализиран заседателен състав, определен с Разпореждане 191/24.03.2020г.. С обжалваното решение е установено, че изискванията разписани в чл. 39, ал.2, т.3 и т.4 от Наредба № 4 от 14 септември 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, чрез привидно неутрално правило допускат различен режим при формиране заплащането на потребеното количество вода на абонатите, обвързано с наличието и липсата на общ водомер и правилата за разпределяне на отчетеното количество вода в сграда Етажна собственост, представлява форма на непряка дискриминация по см. чл. 4, ал.3 от ЗЗДискр. във вр. с чл.37, ал.1 от ЗЗДискр. спрямо неограничен брой потребители на „ВиК“ услуги, по признак „лично положение“. С решението се препоръчва на основание чл. 47, т.6 на министъра на регионалното развитие и благоустройството, с превантивна цел да предприеме всички необходими мерки за недопускане на дискриминация, с оглед установеното с настоящото решение нарушение на чл. 4, ал.3 от ЗЗДискр. във вр. с чл.37, ал.1 от ЗЗДискр.

Жалбоподателят, чрез пълномощник оспорва законосъобразността на постановеното от КЗД решение. Иска се отмяна на обжалваното решение и присъждане на разноски.

Ответникът, КЗД, не изпраща процесуален представител. В писмени бележки по същество поддържа становище за неоснователност на жалбата и пледира за отхвърлянето ѝ. Счита оспореното решение за постановено при пълно и всестранно разкриване на обстоятелствата, поотделно и в тяхната съвкупност. Претендира присъждане на разноски.

Заинтересованата страна – М. М. И. – управител на Етажна собственост на [улица], [населено място], редовно уведомена, не изпраща процесуален представител. Изразено е писмено становище за неоснователност на жалбата и правилност на оспореното решение на КЗД.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Съдът, като взе предвид становищата на страните във връзка с доказателствата по делото прие следното.

Жалбата е процесуално допустима и основателна.

Като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт, освен на основанията, посочени от оспорващия, и на всички основания по чл.146 АПК, съдът приема следното:

На първо място, обжалваното решение е издадено от компетентен административен орган и в пределите на неговата власт съгласно чл. 65, т. 1 и т. 2 във връзка с чл. 48, ал. 3 във връзка с чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр

Производството е по реда на раздел I от глава IV на Закона за защита от дискриминация. Първоначално производството по преписка № 446/2015г. е образувано с Разпореждане № 1045/11.11.2015г. на Председателя на Комисията за защита от дискриминация въз основа на жалба с вх.№16-20-533/29.10.2015г. по описа на Комисията, подадена от К. З. Г., Председател на Управителния съвет на Етажна собственост /ЕС/ на [улица], вх.0, ап.21 [населено място] срещу разпоредбата на чл. 39, ал. 2, т. 3 и т.4 от Наредба 4/14.09.2004г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и ползване на водоснабдителните и канализационни системи", издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

По преписка № 446/2015г. Трети специализиран постоянен заседателен състав е постановил Решение № 459/18.05.2021 г., което е обжалвано пред Административен съд - София град (АССГ), като е образувано адм. дело № 6504/2021 г.

С Решение №7659/17.12.2021г. на АССГ, Второ отделение постановено по адм. дело №6504/2021 г., съда обявява по жалба на министъра на регионалното развитие и благоустройството нищожността на Решение № 459/18.05.2021 г. постановено от Трети специализиран постоянен ^ заседателен състав на КЗД по преписка № 446/2015г. Със същото решение съда връща преписката за ново произнасяне на КЗД в изпълнение и на влязло в сила решение № 2218/11.02.2020г. на ВАС.

Според жалбоподателят до КЗД, органът издал този нормативен акт определя система за разпределение на загубите между отделните потребители в сградата, която има дискриминационен характер, тъй като ВиК операторът начислява допълнително количества,

представляващи загуба, която разпределя пропорционално на потребителите, имащи по-високо месечно потребление. Искането към КЗД е да признае за дискриминационен текста на разпоредбата на чл.39, ал.2, т.3 от НАРЕДБА № 4 от 14.09.2004г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи: „При водопроводни инсталации, присъединени към водопроводно отклонение с общ водомер и при наличието на индивидуални водомери, като при създадена възможност от оператора се приемат и самоотчети, като разпределението на количеството вода по ал.1 се извършва и заплаща, както следва:... разликата между данните, отчетени по общия водомер, и сумата от отчетените количества по индивидуалните водомери и данните по т. 2 се разпределя пропорционално на отчетените по индивидуалните водомери количества и начислените служебно данни по т.2. Не е спорно, че в хода на производството пред КЗД са искани справки от доставчика на В и К услуги по местожителството на жалбоподателя.

КЗД е приела , че разпоредбите на Наредба №4 допуска различен режим при формиране заплащането на потребеното количество вода на абонатите , обвързано с наличието или липсата на общ водомер и правилата за разпределение на отчетеното количество вода сгради в режим на етажна собственост.

КЗД е описала съдържанието на различни правни разпоредби от националното и европейското законодателство в решението, които са важими за доставчика на стока и услуга и за потребителите на питейна вода.

В жалбата се акцентира на изводите на ВАС в Решение № 10529 от 21.11.2022г. , постановено по адм.д. №966 /2022г. , потвърдено с Решение №6519/19.06.2023г- на ВАС . Според решението ВАС приема, че спецификата на отчитане на потреблението в такива сгради произтича от спецификата на самата етажна собственост като вид правен субект, но това не прави начина на отчитане в такъв тип обекти незаконосъобразен.

Спорът по същество е има ли неравно третиране по признак лично положение, между група потребители на В и К услуги, живеещи в режим на ЕС при определения от Наредбата режим на отчитане на индивидуално потребление и покриване на загуби от/по сградната инсталация и такива, които ползват услуги на доставчика по отчета на индивидуален водомер и на сградата не е монтиран общ водомер. КЗД приема, че група потребители с индивидуални водомери, на питейна вода са поставени в превилигирано положение спрямо останалите потребители , които притежават жилища при режима на етажна собственост, тъй като не заплащат като тях цената на В и К услугата. По отношение на тях дела на пропорционално разпределената и отчетена „загуба на вода" предвид по-ниски размер на индивидуално изразходваните количества питейна вода, е минимален или нулев, и същата не се заплаща от тях. В този случай, цената на услугата и отчетените като „загуба" количества вода, са едни и същи, за всички абонати, в етажната собственост, но дискриминационната практика е по отношение на количеството заплащано от едните и другите.

Със Заповед № 3-42 от 21.01.2015 г. ВиК ЕООД, С. 3. са предприети мерки за максимално обективно разпределяне и заплащане на установените разлики. Следва да се има предвид, че отчетените данни по общия водомер на водопроводното отклонение служат за търговско плащане, а отчетите по индивидуалните водомери спомагат разпределението на консумираната вода между

отделните потребители.

В Наредба № 4 от 2004 г. е предвидена възможност управителят или председателят на Управителния съвет на етажната собственост или друг потребител (или юридическо лице), упълномощен от общото събрание на етажната собственост, с когото операторът сключва договор да прави разпределението на разход общо потребление, съгласно чл. 32, ал. 9 от Наредбата.

Доводите за незаконосъобразност на Наредба № 4 от 2004 г. са неоснователни, тъй като същите се свеждат до недоволство от начина на отчитане и разпределяне на изразходваната вода, без да се посочва противоречие с разпоредбата на правна норма от по-висок ранг. Доводите му не обосновават твърдението за незаконосъобразност на обжалвания подзаконов нормативен акт и конкретно регламентирания начин за отчитане и отчитане на изразходваното количество вода в сгради етажна собственост и системата за разпределение на загубите между отделните потребители в сградата.

„Водоснабдяване и канализация“ ЕООД С. 3. предоставя ВиК услуги на потребителите съгласно Общи условия (ОУ), одобрени с Решение № ОУ-073 от 27.07.2006г. на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) /Към настоящия момент Комисия за енергийно и водно регулиране/, съгласно което ОУ отговарят на изискванията, заложи в разпоредбите на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги и приложимите нормативни актове и осигуряват равнопоставеност между страните по договора, сключени при ОУ. В ОУ са регламентираны правата и задълженията на страните, начините на отчитане, фактуриране и заплащане на изразходваните количества питейна вода.

В чл. 20 от ОУ е предвидено, че „изразходваните количества питейна вода се отчитат по водомера, монтиран на водопроводното отклонение от ВиК оператора“. В случай на сграда етажна собственост, това е общият водомер т.е. границата със сградната водопроводна инсталация и точката, до която ВиК операторът има задължението да достави вода съгласно чл. 9, ал. 1 от ОУ. Съгласно чл. 9, ал. 4 от ОУ сградната водопроводна инсталация - след водомера на сградното водопроводно отклонение, е собственост на потребителя, респективно и поддръжката, използването на инсталацията и изразходването на питейната вода. На това основание загубите, които са в резултата на недостатъци на вътрешната водопроводна инсталация, са за сметка на самите потребители, докато загубите до общия водомер са за сметка на ВиК оператора.

Съгласно разпоредбата на чл. 30 от Наредбата „Изразходваната вода се отчита по водомера на водопроводното отклонение, а за сгради - етажна собственост - по общия водомер на водопроводното отклонение. Изразходваното количество вода се разпределя между потребителите в сграда - етажна собственост, въз основа на отчетите по индивидуалните им водомери по реда на тази наредба, като в разпределението се включват всички разходи в общите части на сградата и загубите на вода в сградната водопроводна инсталация.“ Следва да се има предвид, че съгласно чл. 35 от Наредбата, показанията на водомерите се отчитат с точност до 1 м3.

С императивната разпоредба на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно

положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

По смисъла на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр. „пряка дискриминация“ е „всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства“, като в разпоредбата на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. е дадено определение на понятието "неблагоприятно третиране", а именно - всеки акт, действие или бездействие, което пряко или непряко засяга права или законни интереси.

По смисъла на чл.4, ал.3 от ЗЗДискр. „непряка дискриминация“ е „поставяне на лице на основата на признаците по ал. 1 в по-неблагоприятно положение в сравнение с други лица чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдан/а с оглед на законова цел, и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими“.

Съгласно специалната норма на чл. 9 от ЗЗДискр. , след като страната, която твърди, че е жертва на дискриминация, представи факти, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация, то ответната страна трябва да докаже, че правото на равно третиране не е нарушено. От анализа на цитираните норми следва извода, че за да е налице проява на дискриминация по смисъла на ЗЗДискр., е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна.

Неправилно КЗД е формирала в мотивите си извода, че е налице непряка дискриминация. Съгласно чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр „непряка дискриминация е поставяне на лице на основата на признаците по ал. 1 в по-неблагоприятно положение в сравнение с други лица чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдан/а с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими“. За привидно неутрална разпоредба е приета тази на чл. 39, ал.2, т.3 и 4 от Наредба № 4 от 14 септември 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационни системи_(обн., ДВ., бр. 88 от 2004г., изм. ДВ., бр.93 от 2004г.), издадена от Министъра на регионалното развитие и благоустройството приложението на която спрямо жалбоподателя не е по-неблагоприятно в сравнение с други лица, тъй като тя е обективно оправдана с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими. В този случай се изисква събирането на доказателства относно лицата, като законодателят поставя акцент върху предварително установени правила/разпоредба, критерий или практика/. За пораждаване неравно третиране по признак „лично положение“ КЗД е следвало да установи, че жалбоподателя е в неблагоприятно положение спрямо други потребители на В и К услуги. Това неблагоприятно третиране по признак „лично положение“ е прието противно на логиката и съдебната практика като калкулираното количество за индивидуално потребление на питейна вода от страна на заинтересованата страна. Следва да се знае, че заинтересованата страна е в равностойно положение спрямо всички потребители на В и К услуги, потреблението на които се отчита по индивидуален и общ (за етажната собственост) водомер“.

Законодателят не е дал легално определение на защитения признак "лично положение". За разлика от други защитени признаци - пол, раса, религия,

увреждане, възраст, семейно положение, които са иманентно присъщи на човека, защитеният признак "лично положение" няма еднозначно, изначално прието обективно съдържание. Това предполага и налага посочване, установяване и доказване във всеки конкретен случай на значим, обективен, същностен за личността белег, който се отличава от останалите, след което да се докаже, че именно заради него е извършено дискриминационното действие. Непряка дискриминация ще е налице, ако с приета от ответника в производството пред КЗД разпоредба или практика, която е привидно неутрална, несъразмерно се засяга определена по защитен признак група потребители, какъвто не е настоящия случай, тъй като: разпоредбите не са привидно неутрални, а общоважими; механизмът на определяне на метода по разпределяне загуби от сградна водопроводна инсталация е определен така, че да не засяга в максимална или неустановима степен интересите на потребители на услугата, ползващия при режима на етажна собственост.

33Дискр цели установяване и санкциониране на всяко поставяне в неравностойно положение въз основа на признаците, изброени в чл. 4, ал. 1 от закона или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. За да е осъществен състав на нарушение на антидискриминационното законодателство е необходимо да е установено различно третиране на лицето, извършено съзнателно, при наличие на пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение и причината за него, изразяваща се в признак по цитирания чл. 4 от закона. По определението на чл. 4, ал. 3 33Дискр, непряка дискриминация е поставяне на лице на основата на признаците по ал. 1 в по-неблагоприятно положение в сравнение с други лица чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдан/а с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими. Привидно неутрална разпоредба е тази, която на пръв прочит се отнася по един и същи начин към всички лица без оглед на защитени признаци. Приложена на практика обаче тази привидно неутрална разпоредба има несъразмерно по-лош ефект върху дадена група, определена по защитен признак, в сравнение с други. Не се установява от решението на КЗД какъв е защитения признак за заинтересованата страна, което да е убедително основание да се приеме, че дискриминационните според КЗД разпоредби на чл. 39 от Наредбата го увреждат по признак лично положение. Пазарния механизъм на ценообразуване на доставяната питейна вода и услугата по доставянето ѝ, респективно – способа на покриване на търпени от доставчика загуби не уврежда 3. страна по признак лично положение, още по малко, че по високото плащане при покриване загубите не е свързано с определен потребител.

За да е налице дискриминация не е достатъчно да се установи по-неблагоприятно третиране на определени лица, а е необходимо да се докаже още, че тази

дискриминация е извършена съзнателно по някой от признаците, очертани в чл. 4 ЗЗДискр, като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение и причината за него, която при всички случаи следва да се изразява в признак по цитирания чл. 4 с. 3. В тази насока, за да бъде обоснован извод, че спрямо едно лице е осъществена дискриминация по някой от признаците на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр, е необходимо да се направи сравнение между начина, по който е било третирано спрямо други лица, които са в същото или сходно положение.

Крайният извод на КЗД е незаконосъобразен, тъй като нормативно въведените правила по чл. 39, ал. 2, т. 3 и 4 от Наредбата не целят потребителите, или някои от тях да бъдат поставяни в неблагоприятно положение при покриване на установени загуби на вода, която е консумирана от етажната собственост по отчети на общия водомер.

Изложеното налага извод за незаконосъобразност на решението, изцяло поради което същото подлежи на отмяна.

При този изход на делото на основание чл. 143, ал.1 от АПК ответната страна - КЗД следва да бъде осъдена да заплати на МРРБ 150 лева разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 91 от 12.03.2025 г. на КЗД, постановено по преписка № 446/2015 г., Трети специализиран заседателен състав, определен с Разпореждане 191/24.03.2020г.

ОСЪЖДА Комисията за защита от дискриминация да заплати на МРРБ сумата от 150 (сто и петдесет) лв., разноски по делото за юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: